

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้มายื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๙ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังนี้

๑. บอนพันธุ์แบล็ค โอนิคส์ (*Colocasia esculenta* 'Black Onyx')
๒. พุทธรักษาพันธุ์ชญานิศ (*Canna* 'Chayanid')
๓. พุทธรักษาพันธุ์อภิสิฏฐ์ (*Canna* 'Apisit')
๔. พุทธรักษาพันธุ์อรอาภา (*Canna* 'Onarpar')
๕. พุทธรักษาพันธุ์อรินทิพย์ (*Canna* 'Arinthip')
๖. ว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ ไอลีน (*Hippeastrum* 'RoPF Aileen')
๗. ว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ อลินดา (*Hippeastrum* 'RoPF Alinda')
๘. ว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ ดานิกา (*Hippeastrum* 'RoPF Danica')
๙. หอมแดงพันธุ์เมอซาราติ (*Allium ascalonicum* 'Maserati')

กรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพันธุ์พืชดังกล่าวให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิสูจน์ ว่าการยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนฯ ดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายพิเชษฐ์ วิริยะพาหะ)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

บอนพันธุ์แบล็ค โอนิกซ์
(*Colocasia esculenta* ‘Black Onyx’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล   ว่าที่ร.ต.ชานนท์ ชลศิริ
ที่อยู่   68/9 หมู่ที่ 8 ตำบลกะเจ็ด อำเภอมืองระยอง จังหวัดระยอง 21000
เบอร์โทร   08-8856-6464

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

บอนพันธุ์ แบล็ค โอนิกซ์ (Black Qnyx) เกิดจากการผสมพันธุ์ต้นเพาะเมล็ดของบอนพันธุ์ Coral เป็นพันธุ์แม่ ซึ่งมีลักษณะแผ่นใบด่าง ก้านใบสีดำและสีเขียว เป็นพันธุ์แม่ กับบอนพันธุ์ Black ripple ซึ่งมีลักษณะใบย่น หน้าใบแหลมยาว แผ่นใบและก้านใบสีดำแดง เป็นพันธุ์พ่อ โดยปลูกที่สวนจังหวัดระยอง เมื่อติดเมล็ดจึงนำมาเพาะจำนวน 20 เมล็ด และเจริญเติบโตเป็นต้นได้จำนวน 10 ต้น ในปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกต้นบอนจำนวน 1 ต้น ที่มีลักษณะเด่น คือ ลำต้นสีเขียว แผ่นใบสีดำแล้ว ออกแดงเป็นมันเงา ได้จำนวน 1 ต้น เมื่อนำมาขยายพันธุ์โดยการแยกหน่อ จำนวน 10 ต้น พบว่าต้นที่แยกมานั้นมีความสม่ำเสมอและความคงตัว จึงได้ตั้งชื่อพันธุ์ว่า Black onyx

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	ขั้นตอนการดำเนินงาน	สถานที่
2562	ต้นเพาะเมล็ดของบอนพันธุ์ Coral x บอนพันธุ์ Black ripple	สวนจังหวัดระยอง
	↓	
2562	เพาะเมล็ดจำนวน 20 เมล็ด	
	↓	
	เจริญเป็นต้นจำนวน 10 ต้น	
	↓	
2563	คัดเลือกต้นที่มีลักษณะเด่น คือ ลำต้นสีเขียว แผ่นใบสีดำแล้ว ออกแดงเป็นมันเงา ได้จำนวน 1 ต้น	
	↓	
	บอนพันธุ์แบล็ค โอนิกซ์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย บอนพันธุ์แบล็ค โอนิคส์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Colocasia esculenta</i> 'Black Onyx' วงศ์ Araceae ไม้ล้มลุก ไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย รากมีขนาดเล็กออกรอบบริเวณหัวและรอบโคนต้น
ลำต้น	ลำต้นใต้ดิน กว้าง 10 เซนติเมตร ยาว 18 เซนติเมตร สีน้ำตาล ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียม เกิดจากก้านใบ สูง 90-120 เซนติเมตร
ใบ	ใบเดี่ยว รูปไข่แกมรูปหัวใจ กว้าง 20 เซนติเมตร ยาว 15 เซนติเมตร ปลายใบแหลม แผ่นใบ ย่น ใบอ่อนสีเขียวหยาบ ใบแก่สีเขียวอมแดง ดำและดำเหลืองม่วง เส้นกลางใบ ก้านใบยาว 100 เซนติเมตร สีน้ำตาลอมเขียว ก้านคอสีแดง
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อเชิงลดมีกาบ ช่อดอกยาว 26.5 เซนติเมตร ก้านช่อดอกสีน้ำตาลอมเขียว ใบประดับสีเขียวอมเหลือง ขอบสีน้ำตาลอมเขียว

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์แม่และพันธุ์พ่อ

ก บอนไม้ทราบชื่อพันธุ์ (ไม้เมล็ดของบอนพันธุ์ Coral) เป็นพันธุ์แม่ ข บอนพันธุ์ Black ripple เป็นพันธุ์พ่อ

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของบอนพันธุ์แบล็ค โอนิคส์

ก ต้น ข ใบ ค ช่อดอก

พุทธรักษาพันธุ์ชญานิศ (*Canna* 'Chayanid')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ที่อยู่   เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900
โทรศัพท์   02-579-0113

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พุทธรักษาพันธุ์ชญานิศเป็นพันธุ์กลายที่ได้มาจากการฉายรังสีแกมมา โดยในปี พ.ศ. 2560 ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยทีมนักวิจัยประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ พิรณัฐ จอมพุก น.ส.ณัฐนิชภู สุกีน น.ส.ลักษมณ สร้อยทอง และนายธีระ ไม้เจริญ ได้นำต้นพุทธรักษาพันธุ์อรรณ ซึ่งมีลักษณะต้นสูงเฉลี่ย 135 เซนติเมตร ลำต้นสีเขียว ใบเดี่ยวสีเขียว ดอกสีส้มอมแดง (Orange Red Group 33A) ก้านช่อดอกสีเขียว ไปฉายรังสีแกมมาแบบโครนิก ภายในอาคารฉายรังสีแกมมา ซึ่งมีโคบอลต์-60 เป็นต้นกำเนิดรังสี จำนวน 15-20 ต้น ซึ่งปลูกอยู่ในกระถาง ปี พ.ศ. 2560-2562 ปลูกขยายพันธุ์เพื่อให้แตกหน่อใหม่ คัดเลือกลักษณะกลายโดยเริ่มคัดเลือกตั้งแต่รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป พบลักษณะกลาย คือ มีดอกสีเหลืองอมส้ม (Yellow Orange Group 22A) จากนั้นแยกหน่อที่กลายมาขยายพันธุ์เพื่อทดสอบความคงตัว จนถึงปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกพันธุ์กลาย (solid mutant) ขยายพันธุ์ และปลูกประเมินลักษณะประจำพันธุ์ พบว่าพันธุ์มีความสม่ำเสมอและความคงตัว ปี พ.ศ. 2564 คัดเลือกได้ 1 พันธุ์ คือ พันธุ์ชญานิศ

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2560	ฉายรังสีแกมมาแบบโครนิกต้นพุทธรักษาพันธุ์อรรณ จำนวน 15-20 ต้น	ศูนย์วิจัย นิวเคลียร์
2560-2562	↓	
	ปลูกขยายพันธุ์รุ่น M_1V_1 เพื่อให้แตกหน่อใหม่	เทคโนโลยี
	↓	
	ปลูกขยายและคัดเลือกลักษณะ ที่กลายพันธุ์	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
	M_1V_4	
	↓	
	คัดเลือกลักษณะกลายและแยกหน่อ	
	↓	

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2563	คัดเลือกพันธุ์กล้วยและปลูกทดสอบเพื่อประเมินลักษณะประจำพันธุ์	
	↓	
2564	พุทธรักษาพันธุ์ชฎานิศ	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย พุทธรักษาพันธุ์ชฎานิศ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Canna</i> 'Chayanid' วงศ์ Cannaceae พืชล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย
ต้น	เหง้าอยู่ใต้ดิน ส่วนเหนือดินเป็นลำต้นเทียมประกอบด้วยก้านใบ สูงเฉลี่ย 89 เซนติเมตร สีเขียว
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปใบหอก กว้างเฉลี่ย 10 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 46 เซนติเมตร ปลายใบเรียวแหลม โคนใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบและก้านใบสีเขียว
ดอก	ช่อดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจัง มีจำนวนดอก 15-17 ดอกต่อช่อ ดอกขนาดกลาง กว้าง 6 เซนติเมตร ยาว 8.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 3 กลีบ อยู่ด้านล่างแยกกันเป็นอิสระ กลีบดอก 3 กลีบ เชื่อมติดกันที่โคน เกสรเพศผู้มี 2 ลักษณะ คือ เกสรเพศผู้เป็นหมัน เปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกจำนวน 4 กลีบ สีเหลืองอมส้ม (Yellow Orange Group 22A) มี 2 กลีบบริเวณกลางกลีบมีรอยเว้า และเกสรเพศผู้ไม่เป็นหมันเปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกจำนวน 1 กลีบ มีขนาดเล็ก มีอับเรณูติดอยู่ที่ด้านข้าง เกสรเพศเมียคล้ายหลอด 1 อัน ก้านยอดเกสรเพศเมียสีเหลือง ปลายยอดเกสรเพศเมียสีแดง มีรังไข่ใต้วงกลีบ
ผล/เมล็ด	ผลแห้งแตก ไม้ติดเมล็ด
หมายเหตุ	เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Color Chart): The Royal Horticultural Society, 1995. The Royal Horticultural Society. 80 Vincent Square, London SW1P2PE.

ภาพที่ 1 ต้นพุทธรักษาพันธุ์อรรณพที่นำมาฉายรังสี

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพุทธรักษาพันธุ์ชฎานิศ
ก ใบ ข-ค ช่อดอกและดอก

พุทธรักษาพันธุ์ชฎานิศ

พุทธรักษาพันธุ์อภิสัญญ์ (Canna 'Apisit')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่อยู่   เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์   02-579-0113

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พุทธรักษาพันธุ์อภิสัญญ์ เป็นพันธุ์กลายที่ได้มาจากการฉายรังสีแกมมา โดยในปี พ.ศ. 2560 ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยทีมนักวิจัยประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ พิรณช จอมพุก น.ส.ณัฐนิชภู สุกีน น.ส.ลักขมณ สร้อยทอง และนายธีระ ไผ่เจริญ ได้นำต้น พุทธรักษาพันธุ์ชมพูพิรณช ซึ่งมีลักษณะต้นสูงเฉลี่ย 103 เซนติเมตร ลำต้นสีเขียว ใบเดี่ยวสีเขียว ดอกสีชมพูอ่อนอมส้ม (Red Group 37A) ขอบกลีบดอกมีสีเหลืองแถบเล็กๆ ก้านช่อดอกสีเขียว ไปฉายรังสีแกมมาแบบ โครนิก ภายในอาคารฉายรังสีแกมมา ซึ่งมีโคบอลต์-60 เป็นต้นกำเนิดรังสี จำนวน 15-20 ต้น ซึ่งปลูกอยู่ใน กระจ่าง ปี พ.ศ. 2560-2562 ปลูกขยายพันธุ์เพื่อให้แตกหน่อใหม่ คัดเลือกลักษณะกลายโดยเริ่มคัดเลือกตั้งแต่ รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป เมื่อพบลักษณะกลาย คือ กลีบดอกมีสีเหลืองอ่อน (Yellow Group 9D) และมีแถบสีชมพู (Red Group 37B) อยู่บนพื้นสีเหลืองอ่อน จากนั้นแยกหน่อที่กลายมาขยายพันธุ์เพื่อทดสอบความคงตัว จนถึง ปี พ.ศ.2563 คัดเลือกพันธุ์กลาย (solid mutant) ขยายพันธุ์ และปลูกประเมินลักษณะประจำพันธุ์ พบว่า พันธุ์มีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว ปี พ.ศ. 2564 คัดเลือกได้ 1 พันธุ์ คือพันธุ์อภิสัญญ์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2560	ฉายรังสีแกมมาแบบโครนิกต้นพุทธรักษาพันธุ์ชมพูพิรณช จำนวน 15-20 ต้น	ศูนย์วิจัย นิวเคลียร์ เทคโนโลยี
2560-2562	ปลูกขยายพันธุ์รุ่น M_1V_1 เพื่อให้แตกหน่อใหม่	คณะวิทยาศาสตร์
	↓ ปลูกขยายและคัดเลือกลักษณะ ที่กลายพันธุ์	มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
	M_1V_4	
	↓ คัดเลือกลักษณะกลายและแยกหน่อ	
	↓	

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2563	คัดเลือกพันธุ์กล้วยและปลูกทดสอบเพื่อประเมินลักษณะประจำพันธุ์	
	↓	
2564	พุทธรักษาพันธุ์อภิสัญญ์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย พุทธรักษาพันธุ์อภิสัญญ์ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Canna* 'Apsit' วงศ์ Cannaceae
พืชล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ

ราก ระบบรากฝอย

ต้น เหน้ง่ายูใต้ดิน ส่วนเหนือดินเป็นลำต้นเทียมประกอบด้วยก้านใบ สูงเฉลี่ย 116 เซนติเมตร สีเขียว

ใบ ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปไข่ กว้างเฉลี่ย 15 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 48 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบและก้านใบสีเขียว

ดอก ช่อดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุก มีจำนวนดอก 14-16 ดอกต่อช่อ ดอกขนาดกลาง กว้าง 9 เซนติเมตร ยาว 10 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 3 กลีบ อยู่ด้านล่างแยกกันเป็นอิสระ กลีบดอก 3 กลีบ เชื่อมติดกันที่โคน เกสรเพศผู้มี 2 ลักษณะ คือ เกสรเพศผู้เป็นหมัน เปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกจำนวน 4 กลีบ 3 กลีบ สีเหลืองอ่อน (Yellow Group 9D) และมีแถบสีชมพู (Red Group 37B) อยู่บนพื้นสีเหลืองอ่อน และ 1 กลีบ มีสีเหลืองอ่อนและมีจุดประหรือขีดสีชมพูกระจายทั่วทั้งกลีบ และเกสรเพศผู้ไม่เป็นหมันเปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกจำนวน 1 กลีบ มีขนาดเล็ก มีอับเรณูติดอยู่ที่ด้านข้าง โคนกลีบสีชมพู (Red Group 37B) ปลายกลีบสีเหลืองอ่อน เกสรเพศเมียคล้ายหลอด 1 อัน ก้านยอดเกสรเพศเมียสีเหลือง มีรังไข่ใต้วงกลีบ

ผล/เมล็ด ผลแห้งแตก ไม้ติดเมล็ด

หมายเหตุ เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Color Chart): The Royal Horticultural Society, 1995. The Royal Horticultural Society. 80 Vincent Square, London SW1P2PE.

ภาพที่ 1 ต้นพุทธรักษาพันธุ์ชมพูปิรันุชที่นำมาฉายรังสี

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพุทธรักษาพันธุ์อภิสถิภูงษ์
ก ใบ ข-ค ช่อดอกและดอก

พุทธรักษาพันธุ์อภิสถิภูงษ์

พุทธรักษาพันธุ์ธอราภา (Canna 'Onarpar')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่อยู่   เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์   02-579-0113

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พุทธรักษาพันธุ์ธอราภาเป็นพันธุ์กลายที่ได้มาจากการฉายรังสีแกมมา โดยในปี พ.ศ. 2560 ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยทีมนักวิจัยประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ พิรณัฐ จอมพุก น.ส.ณัฐนิชภู สุทิน น.ส.ลักษมณ สร้อยทอง และนายธีระ ไผ่เจริญ ได้นำต้น พุทธรักษาพันธุ์ GISC 24 ซึ่งมีลักษณะต้นสูงเฉลี่ย 57 เซนติเมตร ใบและก้านใบสีเขียว ดอกสีส้มอมเหลือง (Orange Group 28A) โคนกลีบสีเหลือง (Yellow Group 8A) และมีขีดสีส้มกระจาย นำไปฉายรังสีแกมมา แบบโครนิกภายในอาคารฉายรังสีแกมมา ซึ่งมีโคบอลต์-60 เป็นต้นกำเนิดรังสี จำนวน 15-20 ต้น ซึ่งปลูกอยู่ใน กระจ่าง ปี พ.ศ. 2560-2562 ปลูกขยายพันธุ์เพื่อให้แตกหน่อใหม่ คัดเลือกลักษณะกลายโดยเริ่มคัดเลือกตั้งแต่ รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป พบลักษณะกลาย คือ มีดอกสีเหลือง จากนั้นแยกหน่อที่กลายมาขยายพันธุ์เพื่อทดสอบ ความคงตัว จนถึงปี พ.ศ. 2563 คัดเลือกพันธุ์กลาย (solid mutant) ขยายพันธุ์ และปลูกประเมินลักษณะ ประจำพันธุ์ พบว่าพันธุ์มีความสม่ำเสมอและความคงตัว ปี พ.ศ. 2564 คัดเลือกได้ 1 พันธุ์ คือพันธุ์ธอราภา

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2560	ฉายรังสีแกมมาแบบโครนิกต้นพุทธรักษาพันธุ์ GISC 24 จำนวน 15-20 ต้น	ศูนย์วิจัย นิวเคลียร์ เทคโนโลยี
2560-2562	ปลูกขยายพันธุ์รุ่น M_1V_1 เพื่อให้แตกหน่อใหม่ ↓ ปลูกขยายและคัดเลือกลักษณะ ที่กลายพันธุ์ M_1V_4 ↓ คัดเลือกลักษณะกลายและแยกหน่อ	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
2563	คัดเลือกพันธุ์กลายและปลูกทดสอบเพื่อประเมินลักษณะประจำพันธุ์	

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2564	↓ พุทธรักษาพันธุ์อรอาภา	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย พุทธรักษาพันธุ์อรอาภา ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Canna</i> 'Onarpar' วงศ์ Cannaceae พืชล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย
ต้น	เหง้าอยู่ใต้ดิน ส่วนเหนือดินเป็นลำต้นเทียมประกอบด้วยก้านใบ สูงเฉลี่ย 108 เซนติเมตร สีเขียว
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปไข่ กว้างเฉลี่ย 15 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 46 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบแหลม ขอบใบเรียบ แผ่นใบและก้านใบสีเขียว
ดอก	ช่อดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุก มีจำนวนดอก 10-12 ดอกต่อช่อ ดอกขนาดกลาง กว้าง 10 เซนติเมตร ยาว 9 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 3 กลีบ อยู่ด้านล่างแยกกันเป็นอิสระ กลีบดอก 3 กลีบ เชื่อมติดกันที่โคน เกสรเพศผู้มี 2 ลักษณะ คือ เกสรเพศผู้เป็นหมัน เปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกจำนวน 4 กลีบ สีเหลือง (Yellow Group 8B) และเกสรเพศผู้ไม่เป็นหมันเปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกจำนวน 1 กลีบ มีขนาดเล็ก มีอับเรณูติดอยู่ที่ด้านข้าง และมีเกสรเพศเมียคล้ายหลอด 1 อัน ก้านยอดเกสรเพศเมียสีเหลือง มีรังไข่ใต้วงกลีบ
ผล/เมล็ด	ผลแห้งแตก ไม้ติดเมล็ด
หมายเหตุ	เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Color Chart): The Royal Horticultural Society, 1995. The Royal Horticultural Society. 80 Vincent Square, London SW1P2PE.

ภาพที่ 1 ต้นพุทธรักษาพันธุ์ GISC 24 ที่นำมาฉายรังสี

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพุทธรักษาพันธุ์อรอาภา

ก ใบ ข-ค ช่อดอกและดอก

พุทธรักษาพันธุ์อรอาภา

พุทธรักษาพันธุ์อรินทิพย์
(*Canna 'Arinthip'*)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ที่อยู่   เลขที่ 50 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์   02-579-0113

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

พุทธรักษาพันธุ์อรินทิพย์ เป็นพันธุ์กลายที่ได้มาจากการฉายรังสีแกมมา โดยในปี พ.ศ. 2560 ศูนย์วิจัยนิวเคลียร์เทคโนโลยี คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยทีมนักวิจัยประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ พิรณัฐ จอมพุก น.ส.ณัฐนิชภู สุกีน น.ส.ลักษมณ สร้อยทอง และนายธีระ ไม้เจริญ ได้นำต้น พุทธรักษาพันธุ์ธรรรัตน์ ซึ่งมีลักษณะต้นสูงเฉลี่ย 61.8 เซนติเมตร ลำต้นอวบสีเขียว ใบเดี่ยวสีเขียว ดอกสีชมพูอมเหลือง (Red Group 37D) โคนกลีบสีชมพู (Red Group 47D) ก้านช่อดอกสีเขียวปนน้ำตาลแดง ไปฉายรังสีแกมมาแบบโครนิก ภายในอาคารฉายรังสีแกมมา ซึ่งมีโคบอลต์-60 เป็นต้นกำเนิดรังสี จำนวน 15-20 ต้น ซึ่งปลูกอยู่ในกระถาง ปี พ.ศ. 2560-2562 ปลูกขยายพันธุ์เพื่อให้แตกหน่อใหม่ คัดเลือกลักษณะกลายโดยเริ่มคัดเลือกตั้งแต่รุ่น M_1V_2 เป็นต้นไป พบลักษณะกลาย คือ มีดอกสีเหลืองอมส้ม (Yellow Orange Group 22C) โคนกลีบสีชมพูอมแดง (Red Group 39B) จากนั้นแยกหน่อที่กลายมาขยายพันธุ์เพื่อทดสอบความคงตัว จนถึงปี พ.ศ.2563 คัดเลือกพันธุ์กลาย (solid mutant) ขยายพันธุ์ และปลูกประเมินลักษณะประจำพันธุ์ พบว่าพันธุ์มีความสม่ำเสมอและมีความคงตัว ปี พ.ศ. 2564 คัดเลือกได้ 1 พันธุ์ คือพันธุ์อรินทิพย์

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2560	ฉายรังสีแกมมาแบบโครนิกต้นพุทธรักษาพันธุ์ธรรรัตน์ จำนวน 15-20 ต้น	ศูนย์วิจัย นิวเคลียร์
2560-2562	ปลูกขยายพันธุ์รุ่น M_1V_1 เพื่อให้แตกหน่อใหม่	เทคโนโลยี
	ปลูกขยายและคัดเลือกลักษณะ ที่กลายพันธุ์	คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์
	M_1V_4	
	คัดเลือกลักษณะกลายและแยกหน่อ	
2563	คัดเลือกพันธุ์กลายและปลูกทดสอบเพื่อประเมินลักษณะประจำพันธุ์	

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2564	↓ พุทธรักษาพันธุ์อรินทิพย์	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย พุทธรักษาพันธุ์อรินทิพย์ ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Canna</i> 'Arinthip' วงศ์ Cannaceae พืชล้มลุก ไม้ดอกไม้ประดับ
ราก	ระบบรากฝอย
ต้น	เหง้าอยู่ใต้ดิน ส่วนเหนือดินเป็นลำต้นเทียมประกอบด้วยก้านใบ สูงเฉลี่ย 88 เซนติเมตร สีเขียวปนน้ำตาลแดง
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงเวียนสลับ รูปไข่ กว้างเฉลี่ย 20 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 42 เซนติเมตร ปลายใบ แหลม โคนใบมน ขอบใบเรียบ แผ่นใบและก้านใบสีเขียวปนน้ำตาลแดง
ดอก	ช่อดอกออกเป็นช่อแบบช่อกระจุก มีจำนวนดอก 10-12 ดอกต่อช่อ ดอกขนาดกลาง กว้าง 6 เซนติเมตร ยาว 8.5 เซนติเมตร กลีบเลี้ยง 3 กลีบ อยู่ด้านล่างแยกกันเป็นอิสระ กลีบดอก 3 กลีบ เชื่อมติดกันที่โคน เกสรเพศผู้มี 2 ลักษณะ คือ เกสรเพศผู้เป็นหมัน เปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกจำนวน 3 กลีบ สีเหลืองอมส้ม (Yellow Orange Group 22C) ส่วนโคนสีชมพูอมแดง (Red Group 39B) เกสรเพศผู้ไม่เป็นหมันเปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบ ดอกจำนวน 1 กลีบ มีขนาดเล็ก มีอับเรณูติดอยู่ที่ด้านข้าง เกสรเพศเมียคล้ายหลอด 1 อัน ก้านยอดเกสรเพศเมียสีเหลือง มีรังไข่ใต้วงกลีบ
ผล/เมล็ด	ผลแห้งแตก ไม้ติดเมล็ด
หมายเหตุ	เทียบสีจากแถบเทียบสีมาตรฐานของ The Royal Horticultural Society (RHS Color Chart): The Royal Horticultural Society, 1995. The Royal Horticultural Society. 80 Vincent Square, London SW1P2PE.

ภาพที่ 1 ต้นพุทธรักษาพันธุ์รารัตน์ที่นำมาฉายรังสี

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพุทธรักษาพันธุ์อรินทิพย์
ก ใบ ข-ค ช่อดอกและดอก

พุทธรักษาพันธุ์อรินทิพย์

ว่านสีทศพันธุรอฟฟ์ ไอลีน
(*Hippeastrum* ‘RoPF Aileen’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล   มุลนิธิโครงการหลวง
ที่อยู่   65 หมู่ 1 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์   053-810765

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ว่านสีทศพันธุรอฟฟ์ ไอลีน (RoPF Aileen) เป็นลูกผสมว่านสีทศดอกซ้อนสีแดงอมชมพู ที่มูลนิธิโครงการหลวงปรับปรุงพันธุ์ระหว่างปี พ.ศ.2559-2564 โดยเริ่มรวบรวมพันธุ์และคัดเลือกต้นพันธุ์พ่อ และพันธุ์แม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 และทำการผสมพันธุ์ในปี 2560 ระหว่างว่านสีทศ *Hippeastrum* ‘Purple Rain’ พันธุ์แม่ ซึ่งเป็นดอกชั้นเดียว สีชมพูเข้ม กลีบดอกมีลายเส้นร่างแห และว่านสีทศ *Hippeastrum* ‘Elvas’ พันธุ์พ่อ ซึ่งเป็นดอกซ้อน สีขาว บริเวณกลางกลีบและขอบกลีบมีสีแดงเมื่อติดฝักและเมล็ดแก่ จึงนำมาเพาะเมล็ด ได้ต้นอ่อนจำนวน 7 ต้น ปลูกเลี้ยงต้นอ่อนจนกระทั่งออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2562 จากนั้นคัดเลือกลูกผสม โดยใช้สีดอก ขนาดดอก รูปทรงดอก และลักษณะเด่นพิเศษอื่นๆ เป็นหลักเกณฑ์สำคัญ ในการคัดเลือก และปลูกทดสอบความคงตัวของพันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2564 โดยดำเนินการคัดเลือกพันธุ์ และขยายพันธุ์ว่านสีทศลูกผสมดังกล่าว ณ สถานีเกษตรหลวงปางดะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ควบคู่กับการขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ณ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพทางด้านพืช มูลนิธิโครงการหลวง

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2559	รวบรวมพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งต่างๆ	- สถานีเกษตรหลวงปางดะ จังหวัดเชียงใหม่
2560	ว่านสีทศพันธุ์ Purple Rain x ว่านสีทศพันธุ์ Elvas ↓ เพาะเมล็ดได้ต้นกล้าจำนวน 7 ต้น	- ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ ทางด้านพืช มูลนิธิ โครงการหลวง
2562	คัดเลือกลูกผสม (F ₁)	
2562-2564	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอและความคงตัว จำนวน 2 รุ่น	
2564	ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้นด้วยการผ่าหัว และเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ว่านสี่ทิศพันธุ์รอฟฟ์ ไอลีน วงศ์ Amaryllidaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Hippeastrum</i> ‘RoPF Aileen’ ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก
ราก	ระบบรากฝอยและมีรากพิเศษเจริญมาจากส่วนฐานหัว มีลักษณะกลมเรียวยาวไปทางปลายเล็กน้อย มีขนาดใกล้เคียงกัน ยาว 1 – 2 ฟุต รากอ่อนสีขาว รากแก่สีน้ำตาลอ่อน บริเวณปลายรากแตกเป็นแขนง
ต้น	ลำต้นใต้ดินมีลักษณะตั้งตรง ขนาดเส้นรอบวงของหัว 21.5 เซนติเมตร มีข้อปล้องสั้นมากอัดแน่นอยู่บริเวณส่วนล่างของหัว หัวเป็นแบบ tunicate bulb ลักษณะคล้ายหัวหอม ประกอบด้วยใบ (scale) ซึ่งเป็นโคนใบแปรรูปไปทำหน้าที่เก็บสะสมอาหาร กาบใบแต่ละอันเชื่อมติดกันเป็นวง และเรียงซ้อนกันเป็นชั้นประกอปกันขึ้นมาเป็นหัวที่มีลักษณะกลม กาบใบชั้นนอกสุดมีลักษณะแห้งคล้ายเยื่อกระดาษ ที่โคนกาบใบมีจุดกำเนิดตาและตาข้างที่สามารถเจริญและพัฒนาเป็นหัวใหม่ได้
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปแถบ มีจำนวน 5 – 7 ใบ กว้าง 4.0 – 4.5 เซนติเมตร ยาว 70 – 78 เซนติเมตร โคนใบเป็นกาบ ปลายใบแหลม บริเวณโคนใบพับงอเข้าหากันจนถึงกลางใบ และแผ่ออกเป็นแผ่นแบนเฉพาะปลายใบ ขอบใบเรียบ แผ่นใบสีเขียว (green group 137A) อวบน้ำ ผิวใบเกลี้ยง ก้านใบไม่มีหรือมีสั้นมาก
ดอก	ช่อดอกแบบช่อซี่ร่ม ก้านช่อดอก ยาว 40 - 45 เซนติเมตร มีลักษณะอวบน้ำ สีเขียวอ่อน ผิวของก้านช่อดอกมีไขเคลือบ ก้านช่อดอกมีลักษณะกลมที่โคนก้านดอกแต่ละก้านมีใบประดับอันเล็ก ๆ 1 อัน ดอกมีจำนวน 3 - 4 ดอก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 13 -15 เซนติเมตร โคนกลีบเชื่อมกันเป็นหลอดสั้น ๆ กลีบรูปรีหรือรูปไข่ 12 กลีบ ปลายกลีบแหลม ขอบส่วนปลายกลีบบิดเป็นคลื่นเล็กน้อย เกสรเพศผู้เป็นหมันเปลี่ยนแปลงไปคล้ายกลีบดอกอยู่ชั้นในสีพื้นสีขาว (white group 155D) กลางกลีบสีแดงอมชมพู (red group 47B) ขอบกลีบสีแดงอมชมพู มีเกสรเพศผู้เพียงบางกลีบ เรณูสีเหลือง ไม่มีเกสรเพศเมีย
ผล	ผลแบบผลแห้งแตก มี 3 พู เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 – 4 เซนติเมตร สีเขียว ภายในมีเมล็ดขนาดใหญ่ ลักษณะแบน มีปีก สีดำเมื่อแก่จัด ไม่มีระยะพักตัว

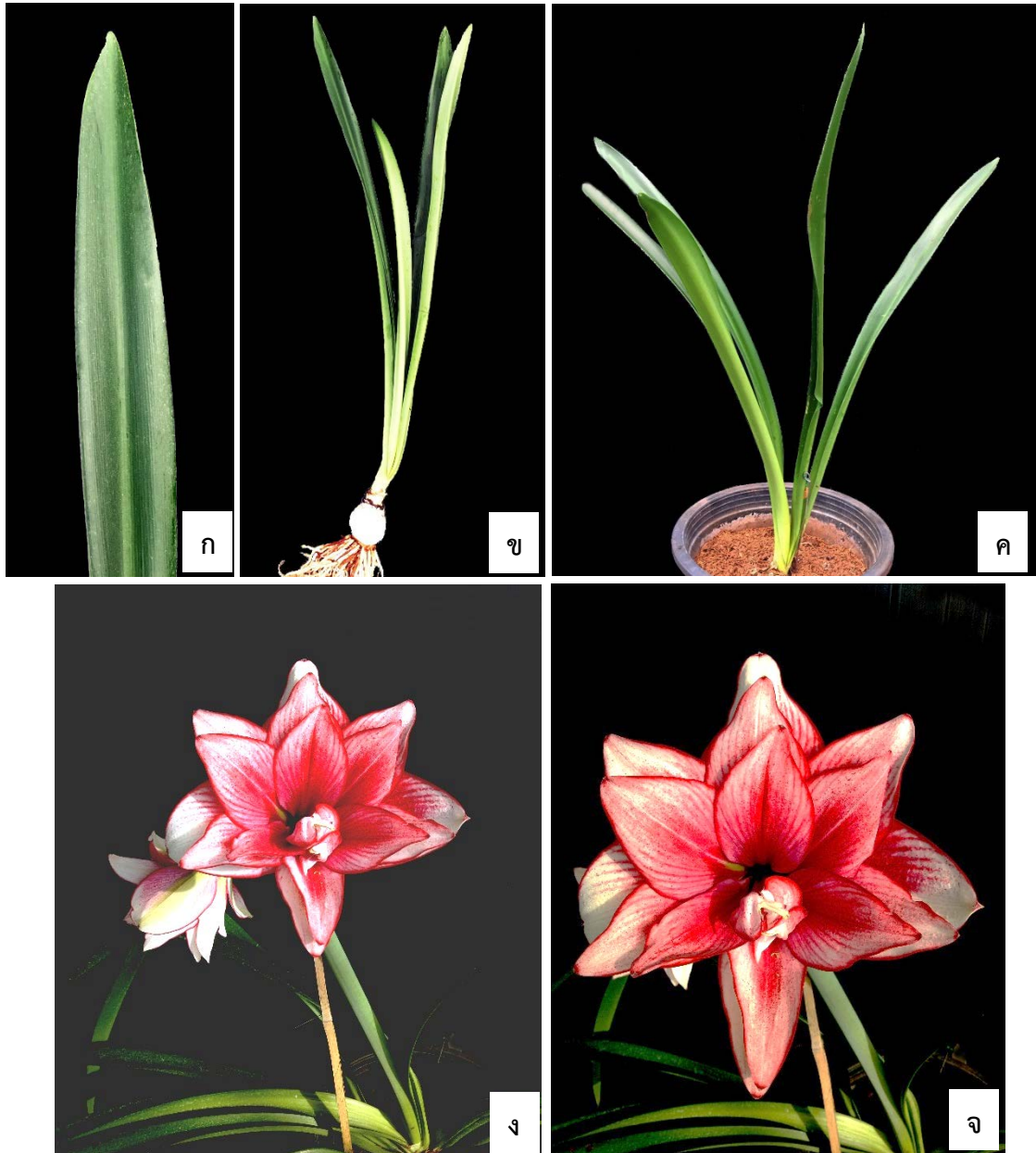
- ลักษณะอื่น ๆ
1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่จนกระทั่งออกดอก 30 – 45 วัน
  2. ไม่มีการเกิดหัวขนาดเล็ก
  3. ช่อดอกประมาณ 1 ช่อ/กอ
  4. ดอกซ้อน กลางกลีบสีแดงอมชมพูสีพื้นสีขาว ขลิบขอบกลีบด้วยสีแดงอมชมพู ขอบส่วนปลายกลีบบิดเป็นคลื่นเล็กน้อย
  5. ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง
  6. อายุปักแจกันนาน 4 - 7 วัน

ภาพที่ 1 ว่านสีทศที่พันธุ์ Purple rain พันธุ์แม่ (ซ้าย) และว่านสีทศที่พันธุ์พ่อพันธุ์ Elvas พันธุ์แม่ (ขวา)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหัวและรากของว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ ไอลีน (RoPF Aileen)

ภาพที่ 3 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ ไอลีน (RoPF Aileen)

ก-ค ใบ ง-จ ดอก

ว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ ไอลีน

ว่านสีทศพันธุ์รอพีฟ อลินดา
(*Hippeastrum* ‘RoPF Alinda’)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล   มุลนิธิโครงการหลวง
ที่อยู่   65 หมู่ 1 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์   053-810765

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ว่านสีทศพันธุ์รอพีฟ อลินดา (RoPF Alinda) เป็นลูกผสมว่านสีทศดอกสีส้มอมแดงที่มูลนิธิโครงการหลวงปรับปรุงพันธุ์ระหว่างปี พ.ศ. 2559-2564 โดยเริ่มรวบรวมพันธุ์และคัดเลือกต้นพันธุ์พ่อและพันธุ์แม่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 และทำการผสมพันธุ์ในปี พ.ศ. 2560 ระหว่างว่านสีทศ *Hippeastrum* ‘Bogota’ พันธุ์แม่ ซึ่งเป็นดอกชั้นเดียว กลีบดอกเรียวยาวแหลมกลีบบนสีแดงเข้ม กลีบล่างมีสีอ่อนกว่า และว่านสีทศ *Hippeastrum* ‘Temptation’ พันธุ์พ่อ ซึ่งเป็นดอกชั้นเดียว สีขาวใจกลางดอกสีแดงเรื่อ เมื่อติดฝักและเมล็ดแก่ จึงนำมาเพาะเมล็ด ได้ต้นอ่อนจำนวน 27 ต้น ปลูกเลี้ยงต้นอ่อนจนกระทั่งออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2562 จากนั้นคัดเลือกลูกผสม โดยใช้สีดอก ขนาดดอก รูปทรงดอก และลักษณะเด่นพิเศษอื่นๆ เป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการคัดเลือก และปลูกทดสอบความคงตัวของพันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2564 โดยดำเนินการคัดเลือกพันธุ์ และขยายพันธุ์ว่านสีทศลูกผสมดังกล่าว ณ สถานีเกษตรหลวงปางดะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ควบคู่กับการขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ณ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพทางด้านพืช มูลนิธิโครงการหลวง

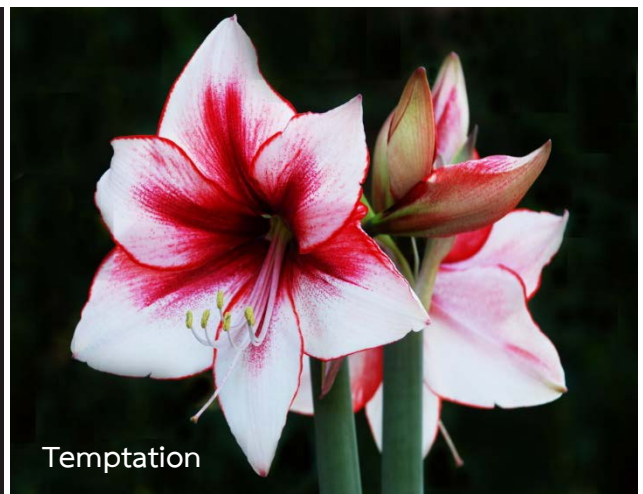
แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2559	รวบรวมพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งต่างๆ	- สถานีเกษตรหลวงปางดะ จังหวัดเชียงใหม่
2560	ว่านสีทศพันธุ์ Bogota x ว่านสีทศพันธุ์ Temptation ↓ เพาะเมล็ดได้ต้นกล้าจำนวน 27 ต้น	- ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพ ทางด้านพืช มูลนิธิ โครงการหลวง
2562	คัดเลือกลูกผสม (F ₁)	
2562-2564	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอและความคงตัว จำนวน 2 รุ่น	
2564	ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้นด้วยการผ่าหัว และเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ อลินดา วงศ์ Amaryllidaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Hippeastrum</i> 'RoPF Alinda' ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก
ราก	ระบบรากฝอยและมีรากพิเศษเจริญมาจากส่วนฐานหัว มีลักษณะกลมเรียวยาวไปทางปลายเล็กน้อย มีขนาดใกล้เคียงกัน ยาว 1 – 3 ฟุต รากอ่อนสีขาว รากแก่สีน้ำตาลอ่อน บริเวณปลายรากแตกเป็นแขนง
ต้น	ลำต้นใต้ดินมีลักษณะตั้งตรง ขนาดเส้นรอบวงของหัว 21 เซนติเมตร มีข้อปล้องสั้นมากอัดแน่นอยู่บริเวณส่วนล่างของหัว หัวเป็นแบบ tunicate bulb ลักษณะคล้ายหัวหอม ประกอบด้วยใบ (scale) ซึ่งเป็นโคนใบแปรรูปไปทำหน้าที่เก็บสะสมอาหาร กาบใบแต่ละอันเชื่อมติดกันเป็นวง และเรียงซ้อนกันเป็นชั้นประกบกันขึ้นมาเป็นหัวที่มีลักษณะกลม กาบใบชั้นนอกสุดมีลักษณะแห้งคล้ายเยื่อกระดาษ ที่โคนกาบใบมีจุดกำเนิดตาและตาข้างที่สามารถเจริญและพัฒนาเป็นหัวใหม่ได้
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปแถบ มีจำนวน 3-7 ใบ กว้าง 4-5 เซนติเมตร ยาว 65-72 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบเป็นกาบ บริเวณโคนใบพับงอเข้าหากันจนถึงกลางใบ และแผ่ออกเป็นแผ่นแบนเฉพาะปลายใบ ขอบใบเรียบ ก้านใบไม่มีหรือสั้นมาก แผ่นใบสีเขียว (green group 137A) อวบน้ำ ผิวใบเกลี้ยง
ดอก	ช่อดอกแบบช่อซี่ร่ม ก้านช่อดอก ยาว 50 - 55 เซนติเมตร มีลักษณะอวบน้ำ สีเขียวอ่อน ผิวของก้านช่อดอกมีไขเคลือบ ก้านดอกมีลักษณะกลม ที่โคนก้านดอกแต่ละก้านมีใบประดับอันเล็ก ๆ 1 อัน ดอกมีจำนวน 4 - 6 ดอก เส้นผ่านศูนย์กลางดอก 11 -13 เซนติเมตร โคนกลีบเชื่อมกันเป็นหลอดสั้น ๆ กลีบรวม 6 กลีบ รูปรีหรือรูปไข่ ปลายแหลม ขอบกลีบบิดเป็นคลื่นไปทางด้านหลังเล็กน้อย โคนสีส้มอมแดง (orange - red group 33A) กลางกลีบสีขาวอมชมพู (white group N155C) มีจุดประเล็ก ๆ สีส้มอมแดงกระจายทั่วกลีบ ขอบกลีบสีส้มอมแดง เป็นดอกสมบูรณ์เพศ เกสรเพศผู้ 6 อัน สีส้มอมแดงภายใน เรณูสีเหลือง เกสรเพศเมียสีขาวปนแดง ยอดเกสรเพศเมียสีขาว
ผล	ผลแบบผลแห้งแตก มี 3 พู เส้นผ่านศูนย์กลาง 3 – 4 เซนติเมตร สีเขียว ภายในมีเมล็ดขนาดใหญ่ ลักษณะแบน มีปีก สีดำเมื่อแก่จัด ไม่มีระยะพักตัว

- ลักษณะอื่น ๆ
1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่จนกระทั่งออกดอก 35 – 45 วัน
  2. การเกิดหัวขนาดเล็กเฉลี่ย 3 หัว/หัวแม่ 1 หัว
  3. ช่อดอกเฉลี่ย 1 - 2 ช่อ/หัวแม่ 1 หัว
  4. โคนกลีบสีส้มอมแดง กลางกลีบสีขาวอมชมพู จุดประสีส้มอมแดงกระจายทั่วกลีบ
ขอบกลีบดอกสีส้มอมแดงเช่นเดียวกับโคนกลีบ ปลายกลีบแหลม บิดเป็นคลื่นไปทางด้านหลัง
เล็กน้อย
  5. ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง
  6. อายุปักแจกันนาน 4 - 7 วัน

ภาพที่ 1 ว่านสีทศพันธุ์ Bogota พันธุ์แม่ (ซ้าย) และว่านสีทศพันธุ์ Temptation พันธุ์พ่อ (ขวา)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหัวและรากของว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ อลินดา (RoPF Alinda)

ภาพที่ 3 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของว่านสีที่ศัพันธุ์รอพีฟ อลินดา (RoPF Alinda)
ก-ค ใบ ง-จ ดอก

ว่านสีที่ศัพันธุ์รอพีฟ อลินดา

ว่านสีทศพันธุรูปพ์ ดานิกา
(*Hippeastrum* 'RoPF Danica')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล   มุลนิธิโครงการหลวง
ที่อยู่   65 หมู่ 1 ถ.สุเทพ ต.สุเทพ อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50200
โทรศัพท์   053-810765

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

ว่านสีทศพันธุรูปพ์ ดานิกา (RoPF Danica) เป็นลูกผสมว่านสีทศดอกสีแดงที่มูลนิธิโครงการหลวงปรับปรุงพันธุ์ระหว่างปี พ.ศ.2559-2564 โดยเริ่มรวบรวมพันธุ์และคัดเลือกต้นพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 และทำการผสมพันธุ์ในปี 2560 ระหว่างว่านสีทศ *Hippeastrum* 'Lapaz' พันธุ์แม่ ซึ่งเป็นดอกชั้นเดียว กลีบดอกเรียวแหลม กลีบบนสีแดงเข้ม กลีบล่างสีเขียวปนขาวและว่านสีทศ รางเงิน (*Hippeastrum reticulatum*) พ่อพันธุ์ ซึ่งเป็นดอกชั้นเดียว สีชมพู กลีบดอกมีลายเส้นร่างแห กลางกลีบมีเส้นสีขาวตลอดความยาวของกลีบดอกแต่ละกลีบ ใบมีเส้นกลางใบสีเขียวอ่อนเมื่อติดฝักและเมล็ดแก่ จึงนำมาเพาะเมล็ด ได้ต้นอ่อนจำนวน 19 ต้น ปลูกเลี้ยงต้นอ่อนจนกระทั่งออกดอกครั้งแรกในปี พ.ศ. 2562 จากนั้นคัดเลือกลูกผสม โดยใช้สีดอก ขนาดดอก รูปทรงดอก และลักษณะเด่นพิเศษอื่นๆ เป็นหลักเกณฑ์สำคัญในการคัดเลือก และปลูกทดสอบความคงตัวของพันธุ์ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2564 โดยดำเนินการคัดเลือกพันธุ์ และขยายพันธุ์ว่านสีทศลูกผสมดังกล่าว ณ สถานีเกษตรหลวงปางดะ อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ควบคู่กับการขยายพันธุ์โดยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ ณ ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพทางด้านพืช มูลนิธิโครงการหลวง

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2559	รวบรวมพ่อแม่พันธุ์จากแหล่งต่างๆ	- สถานีเกษตรหลวงปางดะ จังหวัดเชียงใหม่
2560	ว่านสีทศพันธุ์ Lapaz x รางเงิน	- ศูนย์เทคโนโลยีชีวภาพทางด้านพืช มูลนิธิโครงการหลวง
	เพาะเมล็ดได้ต้นกล้าจำนวน 19 ต้น	
2562	คัดเลือกลูกผสม (F ₁)	
2562-2564	ปลูกทดสอบความสม่ำเสมอและความคงตัว จำนวน 2 รุ่น	

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2564	ขยายพันธุ์เพิ่มจำนวนต้นด้วยการผ่าหัว และเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย ว่านสี่ทิศพันธุ์รอฟฟ์ ตานิกา วงศ์ Amaryllidaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Hippeastrum</i> 'RoPF Danica' ไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ล้มลุก
ราก	ระบบรากฝอยและมีรากพิเศษเจริญมาจากส่วนฐานหัว มีลักษณะกลมเรียวยาวไปทางปลายเล็กน้อย มีขนาดใกล้เคียงกัน ยาว 1 – 2 ฟุต รากอ่อนสีขาว รากแก่สีน้ำตาลอ่อน บริเวณปลายรากแตกเป็นแขนง
ต้น	ลำต้นใต้ดินมีลักษณะตั้งตรง ขนาดเส้นรอบวงของหัว 17 เซนติเมตร มีข้อปล้องสั้นมากอัดแน่นอยู่บริเวณส่วนล่างของหัว หัวเป็นแบบ tunicate bulb ลักษณะคล้ายหัวหอม ประกอบด้วยใบ (scale) ซึ่งเป็นโคนใบแปรรูปไปทำหน้าที่เก็บสะสมอาหาร กาบใบแต่ละอันเชื่อมติดกันเป็นวงและเรียงซ้อนกันเป็นชั้นประกบกันขึ้นมาเป็นหัวที่มีลักษณะกลม กาบใบชั้นนอกสุดมีลักษณะแห้งคล้ายเยื่อกระดาษที่โคนกาบใบมีจุดกำเนิดตาและตาข้างที่สามารถเจริญและพัฒนาเป็นหัวใหม่ได้
ใบ	ใบเดี่ยว เรียงสลับ รูปแถบ มีจำนวน 4 – 8 ใบ กว้าง 3 – 4 เซนติเมตร ยาว 60 - 65 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบเป็นกาบบริเวณโคนใบพับงอเข้าหากันจนถึงกลางใบ และแผ่ออกเป็นแผ่นแบนเฉพาะปลายใบ ขอบใบเรียบ ก้านใบไม่มีหรือสั้นมาก แผ่นใบสีเขียว (green group 141B) อวบน้ำ ผิวใบเกลี้ยง เส้นกลางใบสีเขียวอ่อน (green group 142C) กว้าง 1 เซนติเมตร ตลอดความยาวของใบ
ดอก	ช่อดอกแบบช่อซี่ร่ม ก้านช่อดอก ยาว 50 - 55 เซนติเมตร มีลักษณะอวบน้ำ สีเขียวอ่อน ผิวของก้านช่อดอกมีไขเคลือบ ก้านดอกมีลักษณะกลม ที่โคนก้านดอกแต่ละก้านมีใบประดับอันเล็ก ๆ 1 อัน ดอกมีจำนวน 4 – 6 ดอก เส้นผ่านศูนย์กลางดอกย่อย 11 -13 เซนติเมตร โคนเชื่อมกันเป็นหลอด สั้น ๆ กลีบรวม 6 กลีบ รูปร่างเรียวยาวแหลม ปลายกลีบแหลม ขอบกลีบบิดเป็นคลื่นเล็กน้อย สีแดง (red group 41B) กลางกลีบมีเส้นสีเหลืองอมเขียว (yellow - green group 150D) ตลอดความยาวของกลีบดอกแต่ละกลีบ เป็นดอกสมบูรณ์เพศ เกสรเพศผู้ 6 อัน เรณูสีเหลือง เกสรเพศเมียสีขาว ยอดเกสรเพศเมียสีขาว

ผล ผลแบบผลแห้งแตก มี 3 พู สีเขียว เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 – 3 เซนติเมตรภายในมีเมล็ดขนาดใหญ่ ลักษณะแบน มีปีก สีดำเมื่อแก่จัด ไม่มีระยะพักตัว

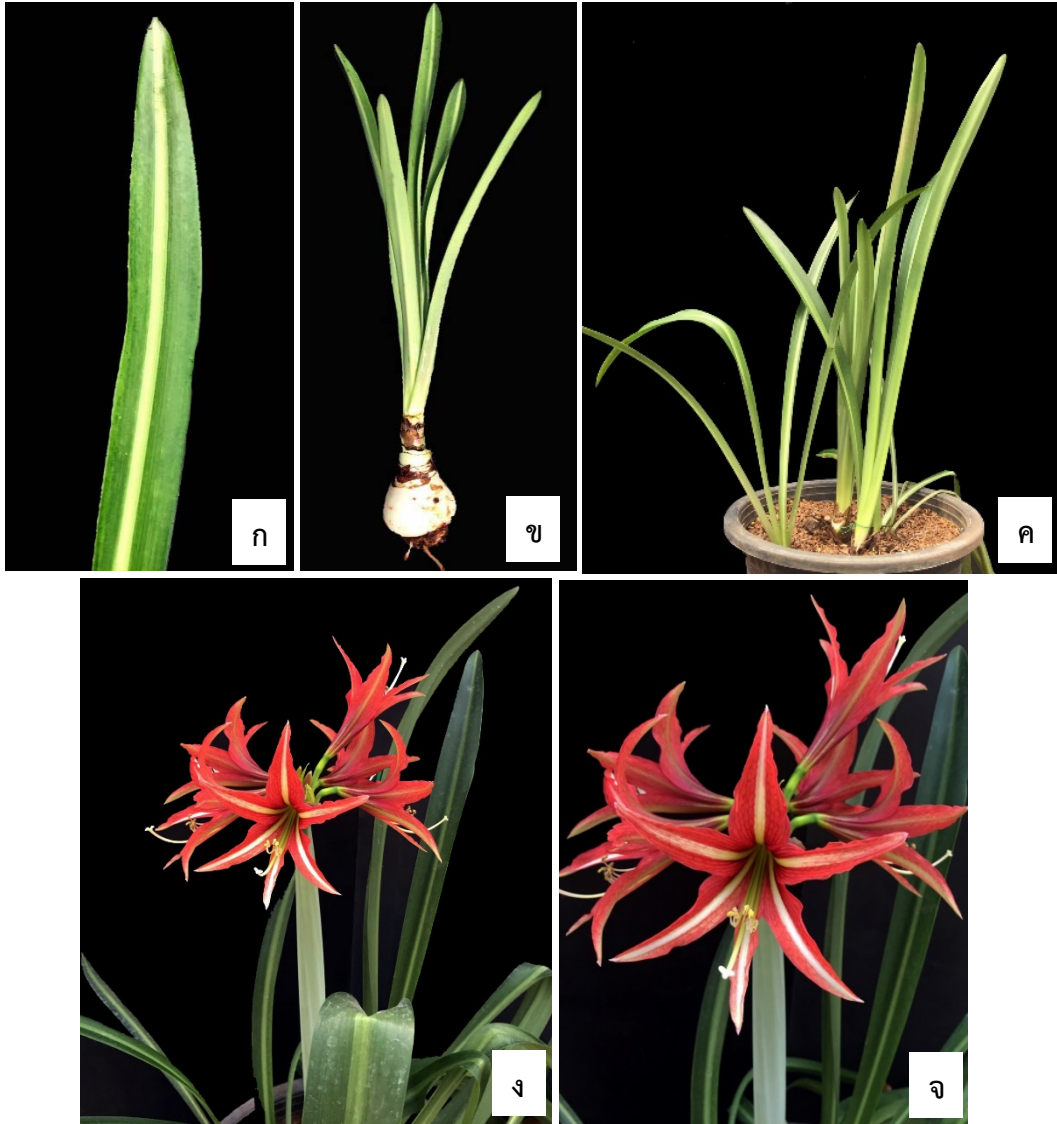
- ลักษณะอื่น ๆ**
1. อายุตั้งแต่ปลูกโดยใช้หัวขนาดใหญ่จนกระทั่งออกดอก 30 – 40 วัน
  2. การเกิดหัวขนาดเล็กเฉลี่ย 3 หัว/หัวแม่ 1 หัว
  3. ช่อดอกเฉลี่ย 1 - 2 ช่อ/หัวแม่ 1 หัว
  4. กลีบดอกเรียวยาวแหลมสีแดง กลางกลีบมีเส้นสีเหลืองอมเขียวตลอดความยาวของกลีบดอก ขอบกลีบปิดเป็นคลื่นเล็กน้อย
  5. ก้านช่อดอกยาว ตรง และแข็งแรง
  6. อายุปักแจกันนาน 4 - 7 วัน
  7. มีเส้นกลางใบสีเขียวอ่อนตลอดความยาวของใบ

ภาพที่ 1 ว่านสีทศพันธุ์ Lapaz พันธุ์แม่ (ซ้าย) และรางเงิน พันธุ์พ่อ (ขวา)

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหัวและรากของว่านสีทศพันธุ์รอฟฟ์ ดานิกา (RoPF Danica)

ภาพที่ 3 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของว่านสีที่ศัพน์ธุ์รอฟฟ ดานิกา (RoPF Danica)

ก-ค ใบ ง-จ ดอก

หอมแดงพันธุ์เมอซาราติ
(*Allium ascalonicum* 'Maserati')

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ-สกุล   บริษัท พัลซาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด
ที่อยู่   17/227 หมู่ 9 ตำบลลาดสวาย อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12150
โทรศัพท์   02-034-7006

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

หอมแดงพันธุ์เมอซาราติเป็นหอมแดงพันธุ์ลูกผสมชั่วที่ 1 (F₁ hybrid) ปรับปรุงพันธุ์โดยบริษัท Bejo zaden ประเทศเนเธอร์แลนด์ โดยในปีพ.ศ. 2539 ได้ผสมพันธุ์ระหว่างหอมแดงพันธุ์ V761 ซึ่งเป็นพันธุ์ที่มีกาบสีแดง แตกกอมาก ต้านทานต่อโรคใบจุดสีม่วงและแมลง สายพันธุ์แท้ เป็นพันธุ์แม่ กับพันธุ์ V791 สายพันธุ์แท้ เป็นพันธุ์พ่อ กาบสีแดง แตกกอดี หัวทรงหลอดไฟ ต่อมาบริษัท Bejo zaden ได้คัดเลือกและตั้งชื่อพันธุ์ว่า เมอซาราติ (Maserati) จากนั้นปี พ.ศ. 2540-2542 ทดสอบพันธุ์ในประเทศเขตร้อนและได้ตัดสินใจผลิตเมล็ดพันธุ์หอมแดงผลิตเมล็ดพันธุ์ที่ประเทศอินเดีย และในปี พ.ศ. 2543 บริษัท พัลซาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล ซึ่งเป็นตัวแทนจำหน่ายเมล็ดพันธุ์หอมแดงพันธุ์เมอซาราติ ได้รับอนุญาตจากบริษัท Bejo zaden ประเทศเนเธอร์แลนด์ ให้นำเข้าหอมแดงพันธุ์เมอซาราติ พร้อมทั้งนำมาปลูกทดสอบความสม่ำเสมอและความคงตัวของพันธุ์ในประเทศไทย พบว่ามีความสม่ำเสมอและความคงตัว และได้รับอนุญาตให้ยื่นขอหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 พืชหอมแดงพันธุ์เมอซาราติกับกรมวิชาการเกษตร ในนามของบริษัทพัลซาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด

แผนผังการปรับปรุงพันธุ์

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
2539	หอมแดงพันธุ์ V761 x หอมแดงพันธุ์ V791	ประเทศอินเดีย
	↓	
2540	หอมแดงลูกผสมชั่วรุ่นที่ 1	
	↓	
2540-2542	คัดเลือกและทดสอบพันธุ์	ประเทศเขตร้อน
	↓	
	พันธุ์เมอซาราติ	
	↓	
2543	บริษัท พัลซาร์ อินเตอร์เนชั่นแนล ได้รับอนุญาตให้นำเข้าหอมแดงพันธุ์เมอซาราติ	ประเทศไทย

ปี พ.ศ.	การดำเนินการ	สถานที่
	↓ ปลูกทดสอบและประเมินในประเทศไทย	

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท	ชื่อไทย หอมแดงพันธุ์เมอซาราติ วงศ์ Amaryllidaceae ชื่อวิทยาศาสตร์ <i>Allium ascalonicum</i> 'Maserati' พืชผัก ไม้ล้มลุก
ราก	ระบบรากฝอยจำนวนมาก งอกออกจากด้านล่างของต้น มีลักษณะเป็นกระจุก ลึกในระดับดินประมาณ 10-15 เซนติเมตร
ลำต้น	ลำต้นใต้ดินแบบหอม กาบใบเรียงซ้อนกันแน่น เส้นผ่านศูนย์กลาง 2.5-3.5 เซนติเมตร สีแดง จำนวนหัวต่อกอ 2-5 หัว ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียมเกิดจากกาบใบเรียงอัดกันแน่น
ใบ	ใบเดี่ยวเป็นหลอดกลม ประมาณ 8-10 ใบ ยาวประมาณ 15-45 เซนติเมตร ด้านในกลวง ใบสีเขียว มีไขเคลือบผิวใบ
ดอก/ช่อดอก	ช่อดอกแบบช่อซี่ร่ม ออกมาจากตรงกลางลำต้น ก้านช่อดอกยาว กลมข้างในกลวง สีเขียว มีดอกจำนวนมาก กลีบดอกสีขาว

ภาพที่ 1 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของพันธุ์แม่และพันธุ์พ่อ

ก หอมแดงพันธุ์ V761 เป็นพันธุ์แม่ ข หอมแดงพันธุ์ V791 เป็นพันธุ์พ่อ

ภาพที่ 2 ลักษณะทางพฤกษศาสตร์ของหอมแดงพันธุ์เมอซาราติ

ก-ค รากและลำต้นใต้ดิน ง ลำต้นใต้ดินตัดตามขวาง จ ลำต้นเหนือดินและใบ ฉ ช่อดอก

หอมแดงพันธุ์เมอซาราติ